

Ketenaanpak

Valpreventie

Whitepaper 2.0
December 2024

Doel

Valincidenten voorkomen bij ouderen.

Waarom Valpreventie?

Valongevallen bij ouderen vormen een ernstig en toenemend probleem. Iedere dag belanden er ruim 280 ouderen (65 jaar en ouder) door een val op de Spoedeisende Hulp (SEH). De gevolgen hiervan zijn enorm, zowel in persoonlijk leed als maatschappelijke (zorg)kosten. In 2020 waren de directe medische kosten als gevolg van deze ongevallen 1,1 miljard euro. Bij gelijkblijvend beleid nemen binnen 10 jaar (2030) de SEH-opnamen van ouderen met een val met 50% toe en verdubbelen de directe medische kosten (2,4 miljard euro).

Middels de door VeiligheidNL ontwikkelde ketenaanpak Valpreventie werken (zorg)professionals uit de verschillende domeinen binnen een netwerk met elkaar samen. De verschillende onderdelen in de ketenaanpak zijn met elkaar verbonden en professionals verwijzen effectief naar elkaar. Binnen de ketenaanpak maken beide financiers (gemeenten en zorgverzekeraar) afspraken.

Valpreventie en Positieve Gezondheid

Voor mezelf zorgen

> Valpreventie richt zich onder andere op balans, stabiliteit en spierversterking. Hierdoor kunnen ouderen langer mobiel blijven, de huishoudelijke taken zelf uitvoeren en persoonlijke verzorging (langer) zelfstandig blijven doen.

Genieten van het leven

> Deelname aan beweginginterventies levert een gevoel van steun en plezier op. Plezier is dan ook een belangrijk element om terug te laten komen in deze interventies.
> Valpreventie levert een bijdrage aan fit & vitaal ouder worden. Dit zorgt er voor dat ouderen langer activiteiten uit kunnen voeren die ze graag doen, zoals dingen ondernemen met (klein)kinderen en vrienden.

Goed contact met anderen

> Deelname aan beweginginterventies in groepen zorgt voor sociale binding. Het gaat hierbij met name om sociaal contact en sociale steun. Valpreventieve beweginginterventies raken daarmee ook aan thema's als eenzaamheid.

Gezond en fit zijn

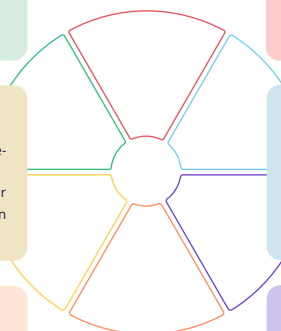
> De meest voorkomende oorzaken van valpartijen zijn lichamelijke klachten zoals duizeligheid, slechtziendheid en weinig spierkracht. Valpreventie richt zich onder andere op het aanpakken van deze fysieke factoren en draagt bij aan een gezond en fit leven.

Mentaal sterk zijn

> Naast fysieke valrisicofactoren kan iemand bang zijn om te vallen of weinig zelfvertrouwen hebben in eigen kunnen. Valpreventieve interventies richten zich op het verminderen van valangst en het vergroten van het vertrouwen.
> Een van de belangrijkste elementen in valpreventie is bewegen. Bewegen heeft een positieve invloed op de mentale gezondheid.

Zinvol leven

> Valpreventie levert een bijdrage aan fit & vitaal ouder worden. Dit zorgt er voor dat ouderen langer activiteiten uit kunnen voeren die voor hen van waarde zijn en zingeving brengen.

Impact

Vitaal ouder worden

Inwoners worden vitaal ouder en profiteren van een algeheel betere gezondheid.

Langer thuis blijven wonen

Inwoners kunnen langer thuis in hun eigen huis blijven wonen en voelen zich veilig om in en om het huis te bewegen.

Sociaal actief blijven

Inwoners ontmoeten elkaar en blijven (langer) mobiel, zodat ze sociaal actief kunnen zijn.

Het IZA regioplan Eindhoven – de Kempen laat de volgende ontwikkelingen zien:

Toenemende vergrijzing (+30% tot aan 2030) terwijl aantal jongeren en volwassenen tot 65 jaar tot 2030 relatief stabiel blijft.

Stijgende Zvw zorgvraag: tot 2030 naar verwachting met 1,4% per jaar in de regio, hoger dan het landelijk gemiddelde van 1,2%.

De wijkverpleging, eerstelijnsverblijf (ELV) en geriatrische revalidatiezorg (GRZ), gevoelig voor de vergrijzing, stijgen het meest met bijna 3% per jaar.

Het toenemend aantal ouderen zorgt voor uitdagingen in de gehele (acute) zorgketen. (o.a. verpleging & verzorging)

Landelijke doelstellingen vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

- > 14% van alle thuiswonende ouderen (65+) krijgen een **risico inschatting**
- > 3% van alle thuiswonende ouderen (65+) volgt een **erkende valpreventieve beweginginterventie**
- > Jaarlijks **minder ouderen (65+) op de SEH** naar aanleiding van een val
- > **Eerder signaleren** van valrisico bij ouderen in zowel zorgdomein als gemeentelijk domein + ondersteuning door laagdrempelige toegang tot **valpreventief aanbod**

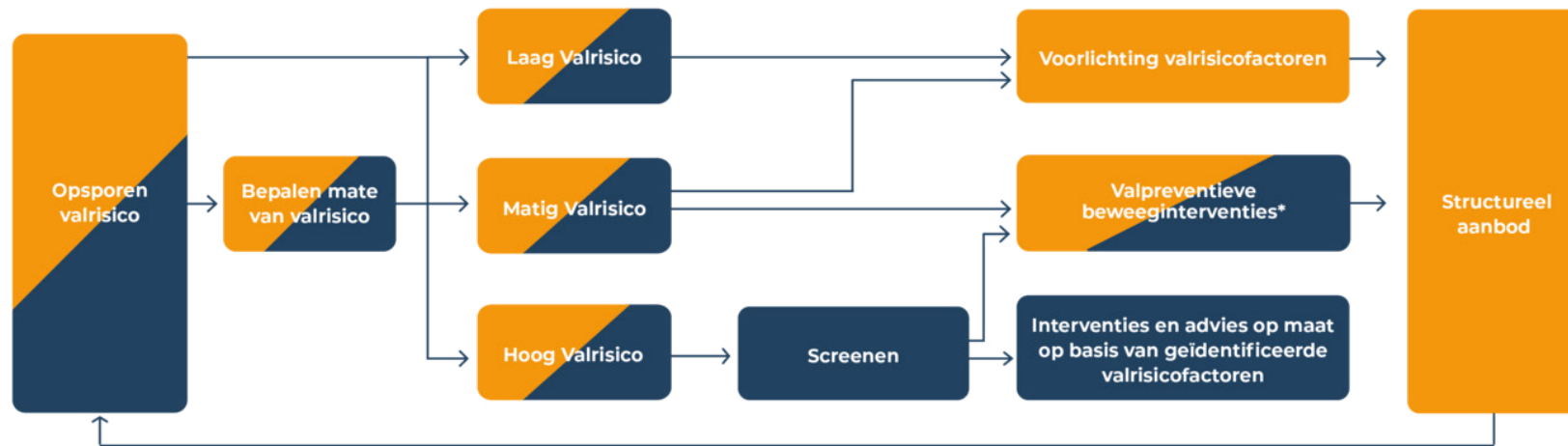
Wat is het regionale kader?

Met dit regionaal kader richten we samen voor de regio Eindhoven-de Kempen een regionale ketenaanpak Valpreventie in. We maken, waar mogelijk, regionale samenwerkingsafspraken zodat alle inwoners in de regio toegang hebben tot Valpreventief aanbod. Het uitgangspunt van het regionale kader is de ketenaanpak van VeiligheidNL, aangevuld met elementen uit goede voorbeelden uit het land en de behoeften vanuit stakeholders (incl. gemeenten).

VeiligheidNL heeft een [handreiking](#) voor De Ketenaanpak Valpreventie ontwikkeld. Deze omschrijft de stappen die een oudere doorloopt en hoe je deze samen met de juiste professionals implementeert. Voor een effectieve implementatie zijn in de handreiking ook de voorbereiding en borging meegenomen. Elke stap wordt ondersteund met formats, verdiepende kennis en inspirerende praktijkvoorbeelden. **De ketenaanpak is visueel weergegeven in onderstaand schema:**

Ketenaanpak valpreventie ouderen

● gemeentelijk domein
● zorgdomein

*Ouderen met een indicatie komen vanaf 2024 in aanmerking voor een vergoeding vanuit de Zvw

Bron: VeiligheidNL

Toelichting op het proces

De afspraken per onderdeel van de ketenaanpak kunnen op lokaal niveau bepaald worden en sluiten aan op de lokale behoeften en kansen.

- > De **regionale ambitie Valpreventie** weergeeft waar regionale ketenpartners met elkaar naar toe werken.
- > Op PACO (De Partner Community van de STAP naar Gezonder) zijn aanvullende bestanden met informatie of uitwerkingen van de afspraken te vinden. Daarnaast is er een stappenplan voor gemeenten voor het opzetten van Valpreventie te vinden.

Resultaat

Jaarlijks belanden er meer dan 100.000 ouderen op de SEH vanwege een valincident. Door in te zetten op valpreventie voorkomen we deze incidenten en dragen we bij aan veilig en vitaal ouder worden.

Waarom meedoen aan de ketenaanpak?

Via de ketenaanpak wordt passende hulp geboden en gecoördineerd aan inwoners die aan de slag willen om het risico op vallen te verkleinen. Dit betekent een stap naar een gezondere bevolking in jouw gemeente en leidt tot verhoging van de levenskwaliteit voor deelnemers aan de ketenaanpak.

Met de regionale samenwerking zorgen we voor samenhang tussen de betrokken partijen bij Valpreventie en leren we van en met elkaar wat het beste werkt.

Rol Werkgroep

- > **Agendasetting:** het doel en noodzaak van de aanpak blijven agenderen bij gemeentes en samenwerkingspartners
- > **Kennisuitwisseling faciliteren** voor gemeentes
- > **Adviseren over** de regionale en lokale **implementatie**
- > **Verbinder** tussen **gemeentes, zorgverzekeraar** en **uitvoering**
- > **Verbinder** richting **regionale samenwerkingspartners** zoals huisartsen, paramedici, apothekers en welzijn
- > **Ondersteunen** van **lokale projectleiders**

Contact Werkgroep

Heb je vragen of wil je even sparren? We denken graag met je mee!

Amy Dieker

a.dieker@GGDBZO.nl

Projectleider

Anja Mertens

a.mertens@rosrobuust.nl

Marieke Driessen

mdriessen@waalre.nl

Judith Boonen

j.boonen@cranendonck.nl